

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1/70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
«Рім неділь і руских свят
і 1/2 год. пополудні.

Реданція, адміністрація
експедиція «Руслана» під ч. 1.
«А. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.
Рекламації неопечатані зійти
від порта. — Оголошеня за-
вичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
славім» 40 с. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
3) с. від стрічки.

Промова міністра-президента д-ра Кербера.

(X) Після виводів міністра скарбу про бюджет на 1904. рік забрав голос міністер-президент др. Кербер, щоби подати погляд на взаємини з Угорщиною, які витворили ся наслідком відомої там боротьби, а відтак вказати на задачі, які дожидають ко-нечної полагоди в державній раді. Одначе вражінє сеї промови д-ра Кербера було зовсім инше, як его останньої річи про австро-угорські взаємини в коротенькій вересневій сесії і взагалі всіх попередних промов міністра-президента. А поясненя зміни сего вражіня треба глядіти в тім психологічнім настрою, який витворив ся в політичних сторонництвах державної ради від часу бурливих подій на Угорщині. Торгово-пловий союз Австрії з Угорщиною в останних часах не находив в Австрії багато ревних прихильників і лише з трудом повело ся правительству в комісіях сию справу довести до сеї стадії, в якій она нині находить ся. Тимчасом завзята боротьба Кошутівців о незалежність угорської армії і виразне змаганє до особистої унії охолодило в Австрії і тих не-многих прихильників державної і економічної спільности і нині всі сторонництва парламентарні вельми скептично відносять ся до торгово-плового союзу і уявляють собі, що коли має вже бути поступенно підго-товлюваний розділ Угорщини від Австрії, то ліпше нехай вже тепер буде переведене се відокремленє, як щоби Австрія мала ще допомагати значною квотою Мадьярам до поступенного витвореня самостійної армії угорської.

Коли отже при попередних нагодах др. Кербер рішучо встоював за рівноправне становище Австрії у спільних справах державних і застерігав ся проти угорської владі, то се виходило наче з душі всіх австрійських сторонництв і викликувало певного рода одушевленє. Але з другого боку, особливо вереснева річ д-ра Кербера викликала в Угорщині таке зворушенє, що особливо кошутівська опозиція домагала ся зовсім рішучо голови австрійського міністра-президента. Вторникова промова д-ра Кербера, хоч зовсім виразно і недвозначно встоювала за рівноправностю Австрії в спільних справах монархії, мала неперечно метою злагодити вражінє вересневої промови і відняти їй ті колючки, які так не-мило вкололи мадярских загорільців. І тим можна собі пояснити, що мимо реторичної і ораторської снаги міністра-президента, его промова не найшла відгону в палаті, в котрій повіяло осіннім холодом непривітливости. Хоч вся посольська палата переняла сим поглядом, що програма гр. Тіси змагає до поступенного націоналізованя угорської армії, за чим послідує військове а відтак і економічне відокремленє, намагав ся др. Кербер всіх переконати, що в змаганях гр. Тіси не містить ся нічого, що підкопувало би спільність і єдність армії. Задлятого може палата навіть не оцінила належно зовсім виразної і рішучої заяви

д-ра Кербера, що Угорщина не може мати такого права, яке би рівночасно не при-слугувало також Австрії, що прерогативи монарха в Угорщині відносять ся до міністерської одвічальности і сойму так само як в Австрії. Сею заявою др. Кербер рішучо застеріг ся проти односторонних змін прерогатив Корони без порозуміння з Австрією. Одначе останні події в Угорщині вказують на те, або нелять бодай дога-дувати ся, що змаганя там ідуть в тім напрямі, щоби такі перемины що-до преро-гатив Корони перевести без огляду на Ав-стрию і сим можна пояснити, що посоль-ська палата, хоч як нездарна до позитивної роботи, відчуває сі змаганя і тому з таким холодом приняла річ міністра-президента, а навіть обявляла своє невдоволенє, коли др. Кербер мимо всего того вказував на потребу переведеня австро угорської угоди, запевняючи, що найкрасшим торговельним договором для держави буде австро-угор-ска угода.

Се вельми знаменна проява, що по-сольська палата зовсім недвозначно вирази-ми невдоволеня висловила своєю непри-хильністю до австро-угорської угоди, так що сьогодні можна вельми сумнівати ся про можливість єї переведеня. А коли на тій точці виринають такі поважні сумніви, то нема нічого дивного у вислові д-ра Кербера, що наша монархія може буде останньою, з якою великі держави евро-пейські заключать торгові договори, так що для тутешного промислу остануть хіба округовини з тих придбань, які дістануть ся в тім иншим державам. Хоч промислові круги австрійських країв вельми відчува-ють економічні шкоди, одначе правитель-ству буде дуже трудно настроїти посольску палату прихильно для угоди. Обструкція, яка тяжкою вагою налягла на палаті і ро-бить її безвладною до всякої роботи, справ-дешні перегони Німців і Чехів, щоби сто-сами наглих внесень затарасувати дорогу до дневного порядку, відбирають всяку спромогу до якоїсь хосенної діяльности в державній раді і з сеї безвладности не могла палати визволити промова д-ра Кер-бера, хоч так горячо відкликувала ся до патріотизму, до інтересів населеня, хоч так живо малювала важкі економічні на-слідки парламентарного занедбаня і без-робітя.

Промова д-ра Кербера визвала одна-кож голосний відгомін за Литавою в угор-ським соймі. Не лише Кошутівці, але й лі-берали заворушили ся як гніздо шершунів, коли хто ткне чим в їх гніздо, а се викликало також відповідь гр. Тіси, котра зробила велике вражінє не лише між лібе-ралами, але й серед опозиції. Гр. Тіса відповідаючи на державно-правні виводи д-ра Кербера, переборщив в своїх виводах, підлещючи мадярському шовінізмову, оче-видно для скріплення свого становища ко-птом австрійського міністра-президента. Він розгорячив ся до того ступня, що посунув ся аж до межі особистої унії задля при-єднаня сторонництва, котре своєю програ-мою обняло особисту унію. З таким легко-важенєм не відзивав ся доси ніодин угор-

ський міністер-президент про виводи сего-бічного міністра-президента і нічого див-ного, що навіть кошутівська обструкція остовпіла на ті слова гр. Тіси і на хвилию бодай втихомирила ся та не вважала ко-нечним розводити великої розправи в тім напрямі після промови угорського міністра-президента. Гр. Тіса осягнув великий успіх посеред незалежного сторонництва, але зробив неперечно медвежу прислугу спіль-ности і єдності монархії. Промова гр. Тіси викличе неперечно відповідь д-ра Кербера в раді державній, до чого дасть імовірно нагоду або інтерпеляція, яку в тій справі думають внести німецькі сторонництва, або розправа над промовою д-ра Кербера, яку ухвалила посольська палата ві вторник. Про-мова гр. Тіси є неперечним виповідженєм політичної боротьби д-рови Керберови.

Промова пос. д-ра Мозильхицького.

в краєвім соймі дня 8. жовтня 1903 при розправі над звітом шкільної комісії про стан народних шкіл і учительських семінарій в 1900 і 1901/2 р.

(Дальше).

Зверну ся тепер до енуціяції правитель-ственного комісаря: Отжеж на заміти посла Олесницького, що в школах, з язиком виклад-ним руским діловодство повинно вести ся по руски, а не як доси по польски — відповідає п. комісар, що Рада шкільна, як небудь носить ціху п. к. корпорації, є в своїм роді корпора-цією автономічною. Сей висказ п. комісаря є фактично неясний, бо шкільна Рада є органом п. к. правительства принайменше доти, доки політичні відносини позістають незмінені. А если належить брати той погляд п. к. комісаря на серію, то не дивую ся, що та польско-автоно-мічна інституція веде свою роботу у властивім собі дусі і дарма вже тепер перечити твердженю з нашої сторони. Таж школа веде ся в тім дусі, в яким Рада шкільна хоче єї вести, отже в дусі польскім, зглядно польонізаційнім, що як-раз се з повисшого погляду комісаря виходить і ліпше вже виразно правду признати. Бо що-до язика діловодства, то в руских школах має ся річ зі становища правного зовсім инакше, якби се заступник Ради хотів. О тім, який має бути язик в школі народній, рішає громада, отже если громада рішає, що викладний язик має бути руский, то рішає тим самим, що і діло-водство має бути в тім язичі. Се є логічна консеквенція, а патомість нема найменшої ро-зумної рації удержувати противно; а если би навіть хтось хотів заслонювати ся недостатком позитивних постанов громад в тім згляді, то передовсім треба би статистично виказати, чи і де такі постанови западали і що з ними ста-ло ся, відтак треба і на се бути вирозумілим, що такий бідний громадянин мусить ся корити перед неприязною силою. Що впрочім діловод-ство може і в руским язичі вести ся, докавом того обставина, що так діловодство внутрішнє як і зносини на вні в гімназиях руских відбу-вають ся в руским язичі, а прецінь гімназии ті стоять під управою краєвої Ради шкільної так само як і народні школи! Чомуж би отже тут не мало бути можливе се, що є можливим в гімназиях? Потреба лиш доброї волі, і щоби

Рада шкільна стояла на принципі справедливості і легальності. На заміти що-до підручників, в котрих залюбки подає ся руским дітем уступи з польської історії, а натомість або зовсім ні, або лиш дуже скупо попадає ся десь-не-десь шось і з нашої минувшини, відказав п. комісар, що той заміт є несправджений і силуєсь з тими підручниками в руках виказати противність сего. Я знаю менше більше точно зміст тих підручників, бо маючи діти в школах, доложив я стараня пізнати, що они учать ся.

Отже констатую, що п. комісар повиймав лиш деякі заголовки з тих книжок, котрі єму є потрібні, що однакож суть і інші читанки, як приміром читанка для шкіл виділових женьських в 5. і 6. класи, де на кожній другій стороні є уступ з історії польської, прочі же уступи є змісту рівнодушного, н. п. з господарства або з природи і т. п. нігде же нема шось такого, щоби руску дитину до свого зуміло задріти та одушевити. Противно, коли десь попадає ся який уступ з історії рускої, то поданий він так сухо, так вяло, що хіба для вправи. Остаточо п. комісар справедливо говорив. Такі самі нотатки, які поробив собі п. комісар на заміти вчерашні, суть і в моїх руках. В читанці приміром з 3. класи є з польської історії 10, а з рускої 4 уступи, в інших уступах дух руский є ще менше заступлений, а вже в польських читанках про руску історію нема сліду! Хотай отжеж апель мій — як всі наші — буде імовірно безуспішний, то однак домагаю ся від шкільної Ради, если хоче станути на об'єктивнім становищі, щоби перевела ревізію всіх шкільних народних підручників і по справедливості узгляднала духові потреби рускої дитини.

Домагаю ся, щоби взагалі з шкільних підручників такий дух вив, аби в рівній мірі були заступлені і наші справи. Тоді сповнять ся слова одного з передбесідників, кс. Стояловського і в таким разі устали би з нашої сторони всі жалоби.

Если шкільна Рада устами п. комісара жалує ся, що о. Богачевский назвав єї стайнею Авгія і що нема такого Геракла, котрий би її вичистив, если покликуче ся на добродійства, які з єї волі на Русинів сплинули, то на се можна їй дати відповідь чисто цифрову. Рада шкільна заснована 1868. Еслиби отжеж руска культура почала ся доперва від того часу, то по правді мусів бим тій Раді дещо признати. Алеж до року 1868. було вже 1360 шкіл чисто руских а затим і без твх ласк Русини здобули ся самі на много більше ніж під ласкавою управою Ради.

Як вже висше я зазначив, нема що оспорювати фактів големи запереченнями, що більше ми в наводженю ярких надужать сьмо хіба за скромні. Впрочім виходжу тут з погляду, що жалоби виводять ся перед форум власне авторів надужать, тож не стану до численних о. Богачевским поданих фактів додавати з моєї сторони, бо дебати шкільної ми хіба не скінчили би. Зазначу лиш один з маркантійших фактів, аналогічний з недавно зайшовшим, а нас дотикаючим. Не буду виказувати тих болісних хвил, але однак мушу навести тото, чого я був свідком. Коли іменно сего року в одній громаді підгаецького повіту рускі діти на сьвято Богоявлення, себто на Йордан, пішли на водосьвяте, учитель скартав їх за се, мовлячи: »krópieno was święconą wodą, a i ja was pokropię».

Двом дівчаткам, котрі обставали при тім, що хотіли взяти участь в богослуженю, казано через два дні по кілька годин клячати (*Репрезентант кр. Ради шк. п. Барановский: Прошу о назвиска*), а хлопців бив по руках тростиною, так що діти покалічив. Если би ви, панове, могли зрозуміти, які чутства будять ся в груди кожного Русина, коли почує пісню »Глас Господен на водах«, если схочете справедливо вірити, що за сию пісню Божу ваш учитель, як кат, звуцає ся над безборонними дітьми, то певно і в найтвердшій душі мусить ся розбудити чувство найвищого обуреня на таке звіврство, а підчас, коли ви в аналогічнім случаю зворушили би своїм криком цілу свою, а місцями і не свою суспільність, як ваш, бо під вашою управою і кермою стоячий уряд полагодив сию справу? Інспектор окружної Ради шк. по розсліженю справи на місці сказав справді довірочно: »Swinstwo wielkie było gęszczywiście«, але так само довірочно додав: »to

jest sprężysty człowiek i trudno takie rzeczy wywlekać na jaw«. (*Репрезентант кр. Ради шк.: Прошу о дати і назвиска*).

Прошу, я їх дам і прошу ті факти розслідити так, аби слідство опирало ся на принципі справедливості, бо сли слідство мало-б бути таке, як приміром доходження деяких совітників намісництва в справі виборів, то радше дати спокій і не множити фалшів.

Дальше кр. Раді шк. буде ще звісно, що тепер є загальна тенденція, щоби чинники, котрі в першій лінії є міродатні для народної школи, отжеж ради шкільні місцеві, позбавлені були зовсім руского впливу; і так руских сьвященників, котрі мають за собою академічне образование і котрі з натури свого звания є приміром для других і під зглядом спокою і уміркованя, не допускаєсь під ріжними, часто зовсім незначними, часто безличними позорами до рад місцевих, або їх в такий же спосіб елімінує ся на то, щоби управу Ради віддати в руки якому економови, двірському писареви, взагалі анальфебови. Если п. комісар правительственный під тим зглядом має які сумніви, я готов подати найправдивші і дуже численні дати. Чи і се назве хтось роботою справедливою? Чи в тім не містить ся задушевна гадка?

(Конець буде).

Народні віча і збори.

Дня 9. с. м. відбули ся в Дрогобичі загальні збори політичного тов-а »Дрогобицька Народна Рада«. На зборах вибрано головою товариства о. Стефана Хилака, почім ухвалено одностружно отєї резолюції:

»1) Загальні зборя заявляють велике признанє і подяку послам соймового руского кляубу за гідну честь оборону прав руского народа в послідній сесії сойму і за се, що коли побачили, що польска соймова більшість з мінімальними жаданями руского народа і єго послів зовсім не числить ся, зложили мандати і опустили 29. жовтня 1903 сойм з заявою, котра в історії буде памятным висловом кривд руского народа

»2) Загальні збори протестують горячо проти ухваленого польскою більшоєстю закона о повітових бюрах посередництва праці, і заявляють велике обуренє всім тим, що противили ся основаню рускої гімназії в Станиславові і клеветами перешкаждали її ухваленю.

»3) Загальні збори взивають дрогобицького соймового посла Кеенофонта Охримовича до вложеня мандату, відмовляють єму права вступати в імени Русинів дрогобицького повіта і висказують єму велике обуренє і крайне недовіре особливо за се, що не зсолідаризував ся з руским кляубом соймовим і за се, що кількнайцяти-літню свою мовчанку в тілах парламентарних перервав і заговорив по руски в соймі по сесії руских послів на те, щоби удавати репрезентанта руского народа і зломати в користь Поляків вражінє і силу руского соймового протесту — а все те за марний дарунок 50 корон«.

Дня 11. с. м. відбуло ся в Хирові віче в хаті міщанина Івана Сабата. На віче прибуло около 300 осіб, з духовної і сьвітської інтелігенції, та міщан і селян. Віче отворив о. Яворский, почім вибрано головою віча о. Туну.

З дневного порядку мав перший реферат адвокат др. Стахура із Самбора про політичне положенє галицьких Русинів. Бесідник перейшов по черзі всі репрезентативні тіла і виказав, як Русини самі не дбають про вибори своїх заступників почавши від громадских рад аж до послів в парламенті. Тому то і ухвалює ся такі бюра праці, ловецький закон, рентоні посілости і т. п. закони на некористь Русинів, бо замало є руских послів, аби могли не допустити до таких ухвал. Бесіду д-ра Стахури, яка тривала 1½ години, прийнято оплесками.

Опеля присутній на вічу пос. Агопсович в каліченій рускій мові старав ся ослабити вражінє передбесідника, бо, мовляв, Русинам не так дуже але дїє ся в Галичині. Що-до неухваленя

станиславівської гімназії п. Агопсович сказав, що москвофільска партія не хоче руских гімназій, тому Поляки будуть закладати утравістичні гімназії, а не чисто рускі.

По нім заберали голос ріжні бесідники, виступаючи з замітами проти пос. Агопсовича. Між иншими др. Стахура підхопив явне признанє сего посла, що Поляки хотять при помочи рентоних осель кольонізувати Русь Мазурами і до того мають ужити краєвих фондів. Селянин Іван Мазур жадав, аби в хировській муж. школі заведено руску викладну мову, та щоби отворено 5-ту класу. По просторій дискусії над політичним рефератом д-ра Стахури та над промовою пос. Агопсовича мав о. Зубрицкий економічний реферат. Бесідник вказав на малу підпреемчивість нашого народа на економічній і торговельній області і взивав до закладаня крамниць, шпихлів, до поправи хову худоби, управи поля і т. д. Реферат, хоч задля браку часу був проголошений в скороченю, подобав ся загально. Шкільний реферат задля спізненої пори мусів відпасти.

Вкінци ухвалено серед оплесків отєї резолюції:

Народне віче в Хирові: 1) жадає знесеня курій при виборах до всіх тіл репрезентативних і заведеня безпосередного тайного голосованя;

2) протестує против ухваленого в соймі сего року закона о бюрах посередництва праці;

3) заявляє повне признанє руским послам соймовим, що задля знехотваня їх голосу піднесеного в обороні здонтих прав цілого народа виступили з сойму, з поступком їх солідаризує ся в цілости і взиває всіх Русинів повіту, щоби станули до борби за свої права.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: руско-кат. *Михайла Архистрат.*; рим.-кат. Введенє Пр. Д. — В неділю: руско-кат. *Онисфора*; рим.-кат. *Кикілії*. — В понеділок: руско-кат. *Ераста, Ореста муч.*; рим.-кат. *Климента*. — Ві в торнік: руско-кат. *Міни, Віктора*; римо-кат. *Івана від Хреста*.

— Заяви признаня руским послам. З Глубічка. Члени громади Глубічка, борцівського повіту, пересилають ВПреесьв. Владикамі і ВПов. ш. Послам, що так відважно і достойно борожили в соймі відвічних прав руского народа і сецесією з сойму дали доказ а зложенєм мандату в руки виборців засьвідчани, що їм над все милійші честь і достоїнство тогож народа — слова глибокої вдяки, довіря і найцірїйшого поважаня. »Горі імієм серця!« — (слідє 513 підписів).

З Тиссьмениці: »Борім ся, поборемо — нам Бог помагає«. Послам вождам народу: »Слава!« — За членів тов-а »Руска Родина« в Тиссьмениці: — *Евстагий Волоєсика, Іван Шрановский, Стефан Гриньовский, Петро Волоцук, Евген Яелегівский*.

— »Про будучність нашої землі« буде читати в неділю дня 22. с. м. др. Рудницький в сали пасажа Миколяша від 6. до 7. год вечером. Відчит відбуде ся заходом »Кружка україн. дівчат«. Вступ 10 сот. а для молодіжи 5 сот.

— Вечерніці заходом тов. »Академічна Громада« і тов. »Основа« відбудуть ся в суботу дня 21. с. м. в сали Бесіди. Початок о 9. год. Буфет в заряді тов. »Кляуб Русинок«. — *Комітет*.

— Надз. загальні збори укр.-рускої Видавничої Спілки будуть дня 2. грудня н. ст. 1903 р. в канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка о 6. год. вечером з таким порядком: 1) Зміна статута. 2) Доповняючі вибори дирекції. 3) Внесеня і інтерпеляції. За дирекцію: *М. Грушевський*, голова. *В. Гнатюк*, секретар.

— Полуднево-славянський Союз відбув в середу нараду над промовою президента міністрів д-ра Кербера і виделегував яко бесідників над сею промовою: пос. Барвіньського, Словінци п. Пальо і Хорвата п. Борсіча.

— Руский кляуб — як доносить з Відня »Діло« — обговорював програмову промову Кербера і о нараді видав комунікат. Кляуб виделегував п. Романчука, аби взяв участь в дискусії над промовою Кербера. Говорено о відносинах в Галичині, о подіях на львівськім університеті і в соймі, де умірковані Русини в наслідок беззглядного поступованя з ними соймовою більшістю, були змушені зложити мандати, за що руский нарід похвалив їх. Сі справи руский кляуб хоче обговорити в парламенті і в тій ціли поставити рад наглих внесень.

— 3 »Дністра«. В доповненю звіту Товариства взаїмних обезпечень і взаїмного кредит,

«Дністер» у Львові за жовтень с. р. подаємо до відомости, що дня 5. листопада с. р. відбуло ся засіданє Ради надзираючої обох Товариств під проводом президента Кузьми, в присутности 17 членів Ради і правительственно-го комісаря, п. радника двору Гута. Надзираюча Рада прийняла до відомости звіт Дирекції і Комісії ревізійної з білянсом за три квартали с. р. (Дотичні цифри білянесу що до суми премій і інших приходів, що до суми шкід і фондів Товариства обезпечень і Товариства кредиту «Дністер» були вже оголошені в нашій часописі). Відтак полагодила надзираюча Рада просьби членів, котрі утратили право до відшкодованя, і признала в дорозі ласки Йосифови Кшановскому в Монастирських, повіта Бучач 1000 К. Василеви Кисілеви в Голешові, повіта Жидачів, 213 К. Стефанови Бунді в Глиннях, повіта Перемишляни, 200 К. Стефанови Шалавилі в Мужилівчач, повіта Яворів, 280 К. Іванови Панькову в Цуневі, повіта Городок, 414 К і Андрієви Бучиньскому в Золочеві, повіта Злочів, 900 К. Разом уділило Товариство «Дністер» в дорозі ласки сего року 32 відшкодовань в сумі 12959 К 84 с. в таких случаях, в котрих мало право після статута відшкодованя відмовити. Також порішила Рада надзираюча розділ квоти 4.000 К призначеної загальними зборами Товариства з надвипливи за рік 1902. на запомоги для агентів-селян, котрі трудили ся для Товариства більше як пять дїт і вказали, що запомоги потребували; сумою тою обділено 125 агентів

— **Аматорське представленє в Жовкві.** В неділю дня 22. с. м. о 7. год. вечером устроює руска молодіж ремісничка в сали «Сокола» аматорське представленє комедіо-опери Ів. Котляревського «Наталки-Полтавки». Білети можна набути вечером при касі.

— **З красивого тов-а «Сільський Господар в Олеську».** Хто желав набути красні щени яблїнок і грушок, най прише членську вкладку до товариства 2 К і по 60 сот. на кожду щену на руки Вир. о. Александра Левицкого, пароха в Олеську. Кошти пересилки залізницею платити замовляючий.

— **Пожарний «Сокол» в Комарові,** стрийського повіта, засновано на статутах львівського «Сокола». Намісництво затвердило вже статут.

— **Доповняючі вибори соймових послів.** В сих днях повідомив краєвий маршалок офіційально намісника про зложенє мандатів рускими послами і просив о розписанє нових виборів в отсих повітах: Богородчани, Броди, Збараж, Жовква, Долина, Лїско, Рава руска, Рогатин, Станіславів і Стрий. Вибори в сих округах мали би відбутися аж в цьвітні або маю 1904. р., так бодай бажали би собі польскі газети, бо тоді припадає як-раз час найгорячіших робіт в полі. Крім того польска преса в спільці з «Галїчанїном» видвигає вже нові кандидатури проти дотеперішних послів-сецесїонїстів. На стрийський округ поставив лише один «Галїчанїн» аж пятьох руских і руских кандидатів, з котрих два: о. Давидяк і радник Варивода вже публічно спростували, що они не думаютъ кандидувати.

— **Злоба.** Руске товариство «Народна лічниця» замовило недавно у одній із заграничних фабрик операційний стіл і внесло поданє до ц. к. краєвої дирекції скаргу з просьбою о звільненє від оплати граничного цла. Ц. к. дирекція скаргу держала у себе поданє аж два тижай — через що наразила товариство на великі кошти оплати місця в залізничім магазині — і звернула вкінці поданє з відмовною полагодою, бо мовляв, «Народна лічниця» не є публічною і добродійною ієституцією!... З відповідно звернено також долучений до поданя статут товариства — навіть не порозтвняний. З того видно, що дотичний урядник не старав ся навіть переконатися про цїль «Народної лічницї». Всякі польскі товариства з подібною цїлю дістали би тую полєкшу, але «братні народ» най платити!

— **Фіалкова яєшня.** Державна прокуратория потягнула до відвїчалности за напад на ректора Фялка крім вісьмох релєгованих студентів, ще кількох інших академиків і звивала їх оноді до переслуханя.

— **Хто се?** З Лемківщини пишуть нам: Від якогось часу товче ся по провінції якась дружина театральна під фірмою «Teatr bukowski» а під дирекцією п. «Dudek». Сей театр їздить головню по західних окраїнах галїцкої Русї. Управитель сего театру волочить ся по приватних домах і прямо накидує білети і, розуміє ся, перед Поляками вдає польского патріота а перед Русинами руского. П. Дудек заповідає, що одна вистава буде польска, друга руска, бо таким способом хоче просвітити Лемків. Дехто дав ся надуту п. Дудикови. Пійде до сего «театру» в добрий вірі, а вийде розчарованай. З заповіджених 18 осіб дружини побачить 6—7, бо в тій самій виставі у різних ролях виступає та сама особа два а навіть три рази. Крім того наслухає ся всяких грубих дотепів, бо ся найвна дружина думає, що на провінції все уїде. Розуміє

ся, веї вистави «патріотичні» польскі, а для ока Русинів дають дурненькі одноактівки перекладені з польською неможливою мовою. З деяких позваж, як прим. що п. Дудек в завзятым ворогом народних руских газет, можна вносити, що ся птиця є з москвофільского гнізда з вшєх-польским пірем. Такі театри Русини піддержувати не будуть. П. Дудек лїпше зробить, як поведе свій Bukowiński teatr на Буковину.

— **Також «патріот».** З провінції прислано нам листову коверту з написю: «Skład sukna i pracownia krawiecka Andrzeja Kobielnika we Lwowie, ul. Sykstuska l. 30». Лист був адресований до руского священника. П. Кобільник є, як всім звісно, головним доставцем одїжи для руск. духовної семинарії у Львові і тому має за що друкувати по польски свою фірму на листах висланих до руского духовенства. Може рішачючі круги дадутъ можливість якому другому кравцеві Русинови набути також двоповерхову каменицю у Львові.

— **З Бережан пишуть нам:** Дня 19. с. м. відбула ся перед апеляційним трибуналом розправа проти Т. Старуха, обжалованого д-ром А. Чайківским, яка покінчила ся засудом п. Старуха на пять днів арешту або 25 К карн... Дивне се дуже, що два так визначні діячі в нашім повіті від довшого часу не могутъ з собою погодити і тим спиноють просвітну роботу по селах.

Лікарська комісія, зложена з д-ра Меруновича, Скібіцкого і Фалька порішила, що непотреба зовсім замикати гімназїі, бо знайшло ся лише кількох учеників хорах на тиф.

— **Вінчанє д-ра Александра Козакевича,** лікаря в Коломиї, з и-ною Теклею Устияновичиною, дочкою шкільного радника проф. М. Устияновича в Радівцях, відбуде ся ві вторник дня 24. с. м. о 7. год. в Радівцях на Буковині. — **Вінчанє Івана Чарторинського,** окінч. богослова, з п. Людмилою Глодзійською, учителькою, відбуде ся в парохїяльній церкві в Угринові старім дня 23. листопада (поч. Новиця, стац. зел. Калущ). — **Вінчанє Володимира Косевича,** окінч. богослова, з панною Марією Бачинською, донькою пароха в Григорові, п. Жуків (стація зел. Новосїлці шляхотскі), відбуде ся дня 24. с. м.

— **Вигідний почтар.** Завідатель почти в Гермаківці, п. Ковальський, вислав до громади Залїсє, борщівського повіта, розпорядженє, котрим завваз згадану громаду «последній раз», щоби она приєняла по почту лише у вторник та п'ятницю. П. Ковальський покликав ся притім на розпорядженє ц. к. староства! Цікаво знати, від коли староста має право обмежувати видаванє листів на почті?

— **Фреквенція на університетах в Австрії** зросла в послїдних трьх літах дуже сильно. Коли попередніми літами зростала фреквенція щорічно не більше надто 1000, від 1899. р. піднесло ся число слухачів університету в австрійских краях майже о 4.000. І так було з кінцем 1900 р. на всіх університетах в австрійській державі 16.775 слухачів; з кінцем зимового півроку 1902/3 вносило їх число 20.035. Філософїчні видїли, котрі вказували давнїйше чим раз низшу фреквенцію, тїшат ся тепер як найбільшим єї зростом. Натомість медичні видїли вказують постійне зменшенє числа слухачів, а видїли правничий і богословський нормальний прирїст. На філософїчних видїлах зросло число слухачів в послїдних трьх літах о 2.830 на 6.176, при чім чеський університет в Празї і університети в Кракові та Львові вказують найбільший зріст. Цікаві дана подає статистика що до слухачок університетів. Жєнщинам дозволено тепер ходити на веї видїли. В послїдних чотирох півроках вносило число слухачок на австрійских університетах 2.517, з чого найбільше, бо 2.107, припадає на філософїчні видїли. І ту стоять в першім рядї: чеський університет в Празї і львівський та краківський університет, бо вказують 1.252 слухачок. Переважна часть жінок належить до надзвичайних слухачок або госпітанток.

— **Ц. к. Адміністрация податків оголошує:** По мысли постанови § 217 ал. 3 закона о непосредственных податках физических в дня 25. жовтня 1896 В. з. д. ч. 220 подає ся сим до загальної відомости, що витяги з наказів заплати податку особисто-доходового виміреного на рік 1903 вилужені будуть в Віддїлі рахунковім ц. к. Адміністрації податків у Львові (пл. Цлова ч. 1. П пов.) від 18. листопада 1903 включно від години 9. рано до 1. пополудни до перегляду належито легітимованим податникам податку особисто-доходового, а належачим до округа оціночного «Львів-місто».

— **Дефравдация.** В угорскім міністерстві внутрішних справ викрито дефравдацію, якої допустив ся директор помічних урядів, Кольман Кадар. Дефравдант вів дуже виставне житє і програвав значні суми на перегонах у Відни та Будапешті. Свої манїпуляції вів вів, як здає ся, уже від кількох літ, а дефравдована сума вносить 10.000 К. Кадара арештовано вчера вночі.

— **Замахи на поліційних агентів.** Недавно виконано замах на генерал-губернатора Кавказу,

кн. Голїцина і ранено єго при тїм так тяжко, що єго житю грозить велика небезпечність. Сими днями доносять з Петербурга до Berliner Tagblatt-у, що в послїднім часі виконано два нові замахи на тайних поліційних агентів-жидів, котрим поручено наглядати жидівскі товариства в Новгороді і в Пиньску. Пиньского агента убито, причім задано єму 30 ран кинджалом.

— **Мєсть.** В Парижі напад онові в полудни на генерала О'Коннора, що переходив як-раз улицею, емеритований капітан Міллер, ударив єго кілька разів в лице і утік. Причиною сего нападу була мєсть за се, що Міллера спенсіоновано наслідком доносу генерала.

— **Отроєнє каштанами.** В Будапешті захорував кравець, Ілия Шосбергєр разом з жінкою і 4 дїтьми по зїдженю каштанів серед обявів отроєня. Шосбергєр помер уже.

— **Нещасна пригода.** В Ярославі ударив кінь артелериста Берстлера підчас науки закладаня коний до армат так сильно в груди конитом, що нещасний закінчив житє по кількох годинах.

— **Дефравдация в банку.** Російскі часописи звіщають, що в великім городскім банку в Харкові сповнено дефравдацію на 17.000 рублів. Дефравдації допустив ся певно один із членів-управителів банку і касиєр, бо они зникли нечаяно на вість про шконтр банкової каси.

— **Дорогий клубок.** В Берліні мешкав у 42 літньої вдови Фогель 24-літній слюсар Бенерт; мимо ріжнїці віку лучили їх доволі тісні взаємини. Недавно одержав Бенерт спадщину в сумі кількох тисяч марок і сховав гроші в канаї. Коли повернув по кількох днях до дому, завважав, що канапи нема, а на допити, де она подїла ся, одержав відповідь, що єї забрав екзекутор до ліцитаційного льокалю. Перестрашений обїг сейчас під вказаною адресою, однак не знайшов грошей в канаї. Бенерт удав ся сейчас на поліцію, котра ствердила наперед, що Фогель стоїть під контролею поліції, бо була вже кілька разів карана за крадіж і розпочала від неї ревізію. Зразу видавала ся всяка шуканина безцїльною. Аж вкінці один урядник вив на гадку зревїдувати ручну роботу, якою занимала ся як-раз Фогель. На жаданє урядника подала вдова з усміхом свою роботу, але, коли урядник хватив клубок виток, она змішала ся. Сейчас розмотано клубок і показало ся, що на звинені сильно тисячки марок навинула проворна вдова бавовну. Із тих грошей заплатила она уже деякі довги, а проче звернено властителеви. Вдову арештовано.

— **З залїзниць.** Ц. к. Дирекция залїзниць держ. в Оломунці запровадила з днем 1. листопада с. р. на залїзничім шляху Ремерштадт-Крігсдорф нову пару мішаних поїздів ч. 1659 і 1660, з котрих перший відходить з Ремерштадт о год. 3:40, а приходить до Крігсдорф о год. 4:28 пополудни; другий відходить з Крігсдорф о год. 4:50, а приходить до Ремерштадт о год. 5:36 пополудни. Сї поїзди лучать ся в Крігсдорф з поїздом поспїшним ч. 1502 шляху Оломунець-Опава, котрий задержує ся в Крігсдорф понизше мінуту і відходить з тої стації о год. 4:41 пополудни.

— **Дрібні вісти.** Міністерство уділило слухачам III. року академії красних штук права одюрічної військової служби. — Страйк слухачів німецької політехніки в Празї покінчив ся побїдою студентів, бо правительство запевнило, що займе ся розширенєм будинків.

До нийшного числа долучаємо проспект на нову часопись для молодїжи п. з. «Молодїїн», яку буде видавати п. Евген Мандичєвский, профєсор гімназїі в Тернополі.

Наука, штука, література.

— **Ruthenische Revue** ч. 13 з дня 15. листопада 1903 містять отсі статї: Psychopathia nationalis — Роман Сембратович; Die Regierung des weissen Zaren und die Nationalitätenfrage — І. Каренко; Der neue strategische Plan — І. Манастирський; Ein Opfer des russischen Absolutismus — Мелетій Кічюра; Ein Teufelsspass — Н. Кобриньска; Glossen. Адреса адміністрації: Administration der «Ruthenischen Revue» Wien IX, Höfergasse 5.

Телеграми

з дня 20. листопада.

Відень. На нийшнім засіданю палати послів по відповіді д-ра Кербера на внесену німецькими сторонництвами інтерпеляцію в справі промови гр. Тієн в угорскім соїмі, приступила палата до дискусїї над промовою д-ра Кербера. Перший промовляв пос. Герольд.

Відень. Президент угорского кабінету гр.

Тіса, зложив вчора візиту д-рови Керберови, а сей ревізитував его сейчас. Вечером вернув гр-Тіса до Будапешту. — Міністер скарбу др. Люкач полишить ся у Відни до суботи.

Прага. Politik доносить, що цісар висказав своє невдоволенє по причині ворожого становища моравских Німців в справі заложєня чєско-го університету на Моравії.

Відень. Чєский сойм має зібрати ся дня 26. грудня і потревав би около 6 тижнів, розуміє ся, если прийде до порозуміння поміж стороництвами.

Новий Йорк. Договір в справі панамского каналу, заключений поміж Сполученими Державами а новою панамскою рєпубликою, відступає Сполученим Державам на віки цілу територію, потрібну до вибудованя каналу, а до того 10—12 англійских миль по обох берегах каналу, причім вільно Сполученим Державам вибудувати на кінцевих точках каналу укріплєня. Місто Панама і Кольон задержать самоуправу, доки зможуть удержати лад. Панамска рєпублика одержить від Сполучених Держав 10 мільонів доллярів. Вкінци договір постановляє, що канал має бути неутральний для всіх народів під рівними услївами.

Важне для Читальн „Просвіти“.

Сими днями видало Товариство „Просвіти“ новий наклад грамот для членів Читальн „Просвіти“. Кожда Читальня „Просвіти“ повинна постарати ся о такі грамоти для своїх членів.

Ціна 100 штук з пересилкою поштовою 4 корони 55 сот. Ціна 50 штук з пересилкою поштовою 2 кор. 55 сот. Висилає ся тільки за попередним надісланєм грошей.

Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

Ремісники і промисловці,

70(9-10)

котрі хочуть виобразувати ся на добрих агентів, одержать безплатне поученє і заразом предложєнє до заступства під M J. 3304 в бюрі G. L. Daube & Co. Frankfurt a/M.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Сосянній у Львові.

← Від 16. до 30. падолиста 1903. →

величава програма:

1) Увертура. (Реклямограф). 2) The three Pavey's, акробати на головах і руках. 3) Graziella Mewill, чєска співачка. 4) Burtou & Mayo, комічні гімнастики на потрійнім друкчу. 5) Abdel Kader Trio, арабські малярі і ілюзїонїсти. 6) 5 сестер Warwick, найславнїша англїйска жіноча дружина на скороходах. 7) Орхестра. 8) Brothers Orenses, комедїанти на драбинах. 9) Людвиковский з новим репертуаром. 10) Сестри Sylva, артистки на трапєзі. 11) The Alkers, нурки звані „люди риби“. 12) Американський біоскоп. Нова серія образів.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В недїлю і свята 2 представлєня о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Гамбург-Новий Йорк Гамбург-Галіфанс (Канада)

Відїзди кораблїв два рази на тиждєнь. Про відїзди до Галіфанс повідомить ся в належитім часї.

Осїнний плян скорих і пошових пароходів:

16. вересня	Мольткє
18. "	Патріція
23. "	Фїрст Бізмарк
25. "	Фанція
28. "	Дайтшлянд
30. "	Бліхєр
2. жовтня	Преторія
7. "	Августє Вікторія
9. "	Граф Вальдерзє
16. "	Палаяція
23. "	Мольткє
30. "	Пєнсільванія
31. "	Дайтш янд
4. падолиста	Августє Вікторія
6. "	Патріція
13. "	Бліхєр
20. "	Преторія
27. "	Граф Вальдерзє
4. грудня	Мольткє
11. "	Дайтшлянд
11. "	Пєнсільванія
18. "	Патріція
25. "	Бліхєр

По всякі інформації, як ціни переїзду, до рогу, належить звертати ся до нашої державно-концєс онованої фірми, котра на всякі запитаня у всіх мовах дає точні відповїди.

З поважанєм

Фальк і С-ка

65(12-17)

Falck & Co. Hamburg, Brandsende 23a.

Неустаюча Гіперпродукція

Ще більше однак в застрашаючих до неї відносінах ествуючий слабий попит

Полекші в сплатах після умови

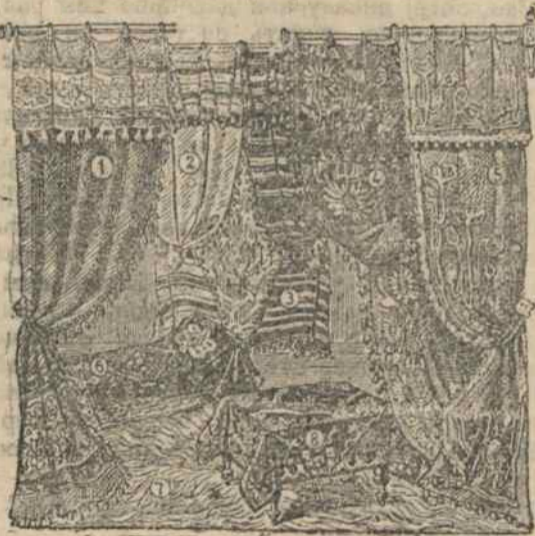
При плаченю готівкою 3% опусту

Повної готівки не вимагає ся

Полекші в сплатах після умови

нагромадили в численних фабриках і на ринках величезні припаси товарів, через також систему і поклик: „повної готівки не вимагає ся“ і „полекші в сплатах можливі“ догдні.

В сїм за сїм даємо наші товари на кредит всім П. Т. Урядникам державним і приватним без ріжницї стану і ранги, як також всім кишим особам приватним, добре ситуованим, котрі не хочуть або не можуть потрібні їм товари закуповувати за готівку і признаємо їм полекші в частинних сплатах, які можуть після умови бути розложєні на місяці або квартали, причім з притисисем назначєм, що при продажї на кредит рішучо ціна товарів єє не висуємо.

Наші низькі ціни викликають сензацію

Наші низькі ціни викликають сензацію

Портїєри штука кор. 130, 2, 3, і висше.

Фїранки коронкові пара кор. 250, 4, 6 і висше.

Хідники метр по 30, 50 70 сот. і висше.

Кількасот решток хідника по цінах казочних.

Дивани кімнатні 200/300 по кор. 11, 14, 18 і висше.

Дивани церковні і перед вїтварі в великім виборі.

Дивани стінні 100/200 по кор. 6, 8, 10 і висше.

Диваники перед ліжка по кор. 140, 2, 3 і висше.

Коци флявельові 150/200 по кор. 4, 6, 8 і висше.

Капи на ліжка по кор. 4, 6, 8 і висше.

Капи на стіл по кор. 350, 5, 7 і висше.

Лїнолеум і церати в великім виборі.

Крім тих висше наведєних, поручаємо головню наш богато зяосмотрєний склад знаменїтих родїн портїєр, фїранкїв коронкових, стор аплїкаційних, кашпїш, хідникїв вовняних і кокосових до кімнат, на сходи і на кїртарї, дальше церковних диванїв і перед вїтварі, диванїв до сьвітлиць, до їдалєнї і до дїточїх кімнат, диванїв стїнних і диванїкїв перед ліжка і ванїтра, коцив флявельових і вовняних системи проф. Бгєра, коцив до подорожї, коцєр, кїлї на ліжка, на столи, макатїв і як взагалї всяких артикулїв декорацийних. Великий запас правдївїх перських і орієнтальних диванїв по цінах без конкуренцї низьких.

Жадаючи кредиту, конєчї о треба вперед нас устно або письменно повідомити, на які товари рефлєктувє ся, та в який спосіб дотїчна квота має бути сплачена. В пїдї докованя потрібного закупива, просїмо ласкаво звернути ся до нас лично, а коли мешкає ся поза Львовом а приїзд до нас не буде вигідний, просїмо ласкаво звернути ся до нас листовно.

За над сланєм поштової маркї на 10 сот. ішємо на жадалє наш богато ілюстрований шїнник диванїв, портїєр, фїранок, хідникїв, церат, лїнолеум, нагортєк на отоманї, накривал на столи і ліжка, коцїв до подорожї і до санок, дерєк на конї, ковдер, го-белїнїв, макатїв та киших декорацийних товарїв, біля мужєского, дамського і дїтинячого, шїфонїв, полотна, біля столового та киших потрібних артикулїв.

Листи і замовленя належить адресувати:

Товаровий Дїм „Au Louvre“ у Львові, ул. Сикстуска 6. (Пасаж Гавсмана). 63(12-19)